

ที่ ยธ ๐๗๐๕.๔/๒๐

กรมราชทัณฑ์
๒๒๒ ถนนนนทบุรี ๑
อำเภอเมืองนนทบุรี
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง กำชับการตรวจวินิจฉัยและให้การรักษาผู้ต้องขังป่วย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

ด้วย กรมราชทัณฑ์ ได้รับการแจ้งผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรณีผู้ร้องแจ้งว่าถูกทำร้ายร่างกายอันเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งจากผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้มีข้อเสนอแนะให้กรมราชทัณฑ์มีมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยกำหนดให้การตรวจโรคและการทดสอบอาการป่วยของผู้ต้องขังต้องใช้แพทย์หรือพยาบาลผู้มีความรู้ด้านการแพทย์ในการตรวจวินิจฉัยเท่านั้น และกรณีผู้ต้องขังมีอาการทางจิตเวชควรพิจารณาให้ได้รับการรักษาในสถานพยาบาลเฉพาะทางอย่างต่อเนื่อง

กรมราชทัณฑ์พิจารณาแล้ว เพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามข้อแนะนำคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ต่อกรณีข้อร้องเรียนดังกล่าว จึงกำชับให้เรือนจำดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการดำเนินงานด้านการรักษาพยาบาลแก่ผู้ต้องขังป่วยทั้งร่างกายและจิตใจ ดังนี้

๑. ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งองค์การสหประชาชาติในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (ข้อกำหนดแมนเดลา - Mandela Rules) บริการด้านการรักษาพยาบาล ข้อกำหนด ๒๕ และ ๒๗ กำหนดไว้ว่า เรือนจำทุกแห่งพึงมีสถานบริการรักษาพยาบาล อันมีหน้าที่ประเมิน ส่งเสริม คุ้มครอง และพัฒนาสุขภาพกายและจิตใจของผู้ต้องขังและจะต้องมีคณะทำงานสหวิชาชีพ ประกอบด้วยบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับหน่วยบริการด้านการรักษาพยาบาล และในกรณีฉุกเฉินผู้ต้องขังทุกคนต้องเข้าถึงการรักษาพยาบาลได้โดยพลัน ซึ่งการตัดสินใจทางการแพทย์ให้กระทำได้เฉพาะผู้รับผิดชอบที่มีวิชาชีพด้านการแพทย์เท่านั้น และการตัดสินใจดังกล่าวจะต้องไม่ถูกลบล้างหรือเพิกเฉยโดยผู้ที่มิใช่บุคคลากรทางด้านการแพทย์

๒. พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ ให้เรือนจำทุกแห่งจัดให้มีสถานพยาบาลเพื่อเป็นที่ทำการรักษาพยาบาลผู้ต้องขังที่ป่วย จัดให้มีแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าพนักงานเรือนจำที่ผ่านการอบรมด้านการพยาบาล ซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่เป็นประจำที่สถานพยาบาลนั้นด้วยอย่างน้อยหนึ่งคน และให้ดำเนินการอื่นใดเกี่ยวกับการตรวจร่างกายตามมาตรา ๓๗ การดูแลสุขอนามัย การสุขาภิบาล และการตรวจสุขภาพตามความจำเป็น รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้ต้องขังได้รับโอกาสในการออกกำลังกายตามสมควรและจัดให้ผู้ต้องขังได้รับอุปกรณ์ช่วยเกี่ยวกับสายตาและการได้ยิน การบริการทันตกรรม รวมถึงอุปกรณ์สำหรับผู้มีกายพิการตามความจำเป็นและเหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการอนามัยและการสุขาภิบาลของผู้ต้องขัง พ.ศ. ๒๕๖๑

/๓. หนังสือ ...

๓. หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ ยธ ๐๗๐๕.๔/๓๒๕ - ๓๒๖, ๓๓๔ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๒ กำชับการดูแลรักษาผู้ต้องขังป่วยตามแนวทางปฏิบัติที่กรมราชทัณฑ์กำหนด กำหนดแนวทางในการดูแลผู้ต้องขังที่เจ็บป่วย โดยภายในเรือนจำจะมีสถานพยาบาลประจำ และต้องมีแพทย์ พยาบาล หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลงานด้านการรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพจิต การฟื้นฟูสมรรถภาพ การส่งต่อเพื่อการรักษา และการตรวจสอบสิทธิการรักษา

๔. แนวทางการดูแลสุขภาพจิตและจิตเวชแก่ผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานด้านการดูแลสุขภาพจิตและจิตเวชแก่ผู้ต้องขังในเรือนจำ ทั้งในการส่งเสริมป้องกันปัญหาสุขภาพจิต การส่งต่อและการติดตามดูแล การคัดกรองอาการทางจิต การประเมินภาวะจิตเวชฉุกเฉิน การดูแลจิตสังคม การบริหารจัดการระบบยาทางจิตเวช การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้แจ้งเรือนจำถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายยุทธนา นาคเรืองศรี)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมราชทัณฑ์

กองบริการทางการแพทย์
กลุ่มงานส่งเสริมการรักษาพยาบาลและฟื้นฟูสภาพ
โทร./ โทรสาร ๐ ๒๙๖๗ ๓๓๕๑

ผู้ว่าราชการจังหวัด ๖๐ แห่ง

๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่ / เรือนจำจังหวัดกระบี่

๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี / เรือนจำจังหวัดกาญจนบุรี / เรือนจำอำเภอทองผาภูมิ

๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ / เรือนจำจังหวัดกาฬสินธุ์

๔. ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น / เรือนจำอำเภอพล

๕. ผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี / เรือนจำจังหวัดจันทบุรี

๖. ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท / เรือนจำจังหวัดชัยนาท

๗. ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ / เรือนจำจังหวัดชัยภูมิ / เรือนจำอำเภอภูเขียว

๘. ผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพร / เรือนจำจังหวัดชุมพร / เรือนจำอำเภอหลังสวน

๙. ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย / เรือนจำอำเภอเทิง

๑๐. ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ / เรือนจำอำเภอฝาง

๑๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง / เรือนจำจังหวัดตรัง

๑๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดตราด / เรือนจำจังหวัดตราด

๑๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก / เรือนจำอำเภอแม่สอด

๑๔. ผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก / เรือนจำจังหวัดนครนายก

๑๕. ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา / เรือนจำอำเภอบัวใหญ่ / เรือนจำอำเภอสีคิ้ว

๑๖. ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช / เรือนจำอำเภอทุ่งสง / เรือนจำอำเภอปากพนัง

๑๗. ผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรี / เรือนจำจังหวัดนนทบุรี

๑๘. ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส / เรือนจำจังหวัดนราธิวาส

๑๙. ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน / เรือนจำจังหวัดน่าน

๒๐. ผู้ว่าราชการจังหวัดบึงกาฬ / เรือนจำจังหวัดบึงกาฬ

๒๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์ / เรือนจำจังหวัดบุรีรัมย์ / เรือนจำอำเภอนางรอง

๒๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี / เรือนจำจังหวัดปทุมธานี / เรือนจำอำเภอธัญบุรี

๒๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ / เรือนจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๒๔. ผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรี / เรือนจำจังหวัดปราจีนบุรี / เรือนจำอำเภอกบินทร์บุรี

๒๕. ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา / เรือนจำจังหวัดพะเยา

๒๖. ผู้ว่าราชการจังหวัดพังงา / เรือนจำจังหวัดพังงา / เรือนจำอำเภอตะกั่วป่า

๒๗. ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา / เรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒๘. ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร / เรือนจำจังหวัดพิจิตร

๒๙. ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก / เรือนจำจังหวัดพิษณุโลก

๓๐. ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ / เรือนจำจังหวัดเพชรบูรณ์ / เรือนจำอำเภอหล่มสัก

๓๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ / เรือนจำจังหวัดแพร่

๓๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต / เรือนจำจังหวัดภูเก็ต

๓๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม / เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

๓๔. ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร / เรือนจำจังหวัดมุกดาหาร

ผู้ว่าราชการจังหวัด ๖๐ แห่ง (ต่อ)

๓๕. ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน / เรือนจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน / เรือนจำอำเภอแม่สะเรียง

๓๖. ผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา / เรือนจำอำเภอเบตง

๓๗. ผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร / เรือนจำจังหวัดยโสธร

๓๘. ผู้ว่าราชการจังหวัดระนอง / เรือนจำจังหวัดระนอง

๓๙. ผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด / เรือนจำจังหวัดร้อยเอ็ด

๔๐. ผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี / เรือนจำอำเภอชัยบาดาล

๔๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน / เรือนจำจังหวัดลำพูน

๔๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดเลย / เรือนจำจังหวัดเลย

๔๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ / เรือนจำจังหวัดศรีสะเกษ / เรือนจำอำเภอกันทรลักษ์

๔๔. ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร / เรือนจำจังหวัดสกลนคร / เรือนจำอำเภอสว่างแดนดิน

๔๕. ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา / เรือนจำจังหวัดสงขลา / เรือนจำอำเภอนาทวี

๔๖. ผู้ว่าราชการจังหวัดสตูล / เรือนจำจังหวัดสตูล

๔๗. ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาคร / เรือนจำจังหวัดสมุทรสาคร

๔๘. ผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว / เรือนจำจังหวัดสระแก้ว

๔๙. ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี / เรือนจำจังหวัดสระบุรี

๕๐. ผู้ว่าราชการจังหวัดสิงห์บุรี / เรือนจำจังหวัดสิงห์บุรี

๕๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย / เรือนจำจังหวัดสุโขทัย / เรือนจำอำเภอสวรรคโลก

๕๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี / เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี

๕๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี / เรือนจำอำเภอเกาะสมุย / เรือนจำอำเภอไชยา

๕๔. ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ / เรือนจำอำเภอรัตนบุรี

๕๕. ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย / เรือนจำจังหวัดหนองคาย

๕๖. ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองบัวลำภู / เรือนจำจังหวัดหนองบัวลำภู

๕๗. ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง / เรือนจำจังหวัดอ่างทอง

๕๘. ผู้ว่าราชการจังหวัดอุตรดิตถ์ / เรือนจำจังหวัดอุตรดิตถ์

๕๙. ผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานี / เรือนจำจังหวัดอุทัยธานี

๖๐. ผู้ว่าราชการจังหวัดอำนาจเจริญ / เรือนจำจังหวัดอำนาจเจริญ

ที่ ยธ ๐๗๐๕.๔/๑๑๘

ถึง เรือนจำจังหวัด/เรือนจำอำเภอ

กรมราชทัณฑ์ ได้มีสำเนาหนังสือ ที่ ยธ ๐๗๐๕.๔/๒๐ ลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เรื่อง กำชับการตรวจวินิจฉัยและให้การรักษาผู้ต้องขังป่วย

ฉะนั้น จึงขอส่งสำเนาหนังสือดังกล่าวมาเพื่อดำเนินการและถือปฏิบัติต่อไป

กองบริการทางการแพทย์

กลุ่มงานส่งเสริมการรักษาพยาบาลและฟื้นฟูสภาพ

โทร. / โทรสาร ๐ ๒๙๖๗ ๓๓๕๑

เรือนจำจังหวัด / เรือนจำอำเภอ ๗๖ แห่ง

๑. เรือนจำจังหวัดกระบี่ / จังหวัดกระบี่

๒. เรือนจำจังหวัดกาญจนบุรี / จังหวัดกาญจนบุรี

๓. เรือนจำจังหวัดกาฬสินธุ์ / จังหวัดกาฬสินธุ์

๔. เรือนจำจังหวัดจันทบุรี / จังหวัดจันทบุรี

๕. เรือนจำจังหวัดชัยนาท / จังหวัดชัยนาท

๖. เรือนจำจังหวัดชัยภูมิ / จังหวัดชัยภูมิ

๗. เรือนจำจังหวัดชุมพร / จังหวัดชุมพร

๘. เรือนจำจังหวัดตรัง / จังหวัดตรัง

๙. เรือนจำจังหวัดตราด / จังหวัดตราด

๑๐. เรือนจำจังหวัดนครนายก / จังหวัดนครนายก

๑๑. เรือนจำจังหวัดนนทบุรี / จังหวัดนนทบุรี

๑๒. เรือนจำจังหวัดนราธิวาส / จังหวัดนราธิวาส

๑๓. เรือนจำจังหวัดน่าน / จังหวัดน่าน

๑๔. เรือนจำจังหวัดบึงกาฬ / จังหวัดบึงกาฬ

๑๕. เรือนจำจังหวัดบุรีรัมย์ / จังหวัดบุรีรัมย์

๑๖. เรือนจำจังหวัดปทุมธานี / จังหวัดปทุมธานี

๑๗. เรือนจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ / จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๑๘. เรือนจำจังหวัดปราจีนบุรี / จังหวัดปราจีนบุรี

๑๙. เรือนจำจังหวัดพะเยา / จังหวัดพะเยา

๒๐. เรือนจำจังหวัดพังงา / จังหวัดพังงา

๒๑. เรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา / จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒๒. เรือนจำจังหวัดพิจิตร / จังหวัดพิจิตร

๒๓. เรือนจำจังหวัดพิษณุโลก / จังหวัดพิษณุโลก

๒๔. เรือนจำจังหวัดเพชรบูรณ์ / จังหวัดเพชรบูรณ์

๒๕. เรือนจำจังหวัดแพร่ / จังหวัดแพร่

๒๖. เรือนจำจังหวัดภูเก็ต / จังหวัดภูเก็ต

๒๗. เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม / จังหวัดมหาสารคาม

๒๘. เรือนจำจังหวัดมุกดาหาร / จังหวัดมุกดาหาร

๒๙. เรือนจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน / จังหวัดแม่ฮ่องสอน

๓๐. เรือนจำจังหวัดยโสธร / จังหวัดยโสธร

๓๑. เรือนจำจังหวัดระนอง / จังหวัดระนอง

๓๒. เรือนจำจังหวัดร้อยเอ็ด / จังหวัดร้อยเอ็ด

๓๓. เรือนจำจังหวัดลำพูน / จังหวัดลำพูน

๓๔. เรือนจำจังหวัดเลย / จังหวัดเลย

๓๕. เรือนจำจังหวัดศรีสะเกษ / จังหวัดศรีสะเกษ

เรือนจำจังหวัด / เรือนจำอำเภอ ๗๖ แห่ง (ต่อ)

๓๖. เรือนจำจังหวัดสกลนคร / จังหวัดสกลนคร

๓๗. เรือนจำจังหวัดสงขลา / จังหวัดสงขลา

๓๘. เรือนจำจังหวัดสตูล / จังหวัดสตูล

๓๙. เรือนจำจังหวัดสมุทรสาคร / จังหวัดสมุทรสาคร

๔๐. เรือนจำจังหวัดสระแก้ว / จังหวัดสระแก้ว

๔๑. เรือนจำจังหวัดสระบุรี / จังหวัดสระบุรี

๔๒. เรือนจำจังหวัดสิงห์บุรี / จังหวัดสิงห์บุรี

๔๓. เรือนจำจังหวัดสุโขทัย / จังหวัดสุโขทัย

๔๔. เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี / จังหวัดสุพรรณบุรี

๔๕. เรือนจำจังหวัดหนองคาย / จังหวัดหนองคาย

๔๖. เรือนจำจังหวัดหนองบัวลำภู / จังหวัดหนองบัวลำภู

๔๗. เรือนจำจังหวัดอ่างทอง / จังหวัดอ่างทอง

๔๘. เรือนจำจังหวัดอุตรดิตถ์ / จังหวัดอุตรดิตถ์

๔๙. เรือนจำจังหวัดอุทัยธานี / จังหวัดอุทัยธานี

๕๐. เรือนจำจังหวัดอำนาจเจริญ / จังหวัดอำนาจเจริญ

๕๑. เรือนจำอำเภอกบินทร์บุรี / จังหวัดปราจีนบุรี

๕๒. เรือนจำอำเภอกันทรลักษ์ / จังหวัดศรีสะเกษ

๕๓. เรือนจำอำเภอเกาะสมุย / จังวัดสุราษฎร์ธานี

๕๔. เรือนจำอำเภอชัยบาดาล / จังหวัดลพบุรี

๕๕. เรือนจำอำเภอไชยา / จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๕๖. เรือนจำอำเภอตะกั่วป่า / จังหวัดพังงา

๕๗. เรือนจำอำเภอทองผาภูมิ / จังหวัดกาญจนบุรี

๕๘. เรือนจำอำเภอทุ่งสง / จังหวัดนครศรีธรรมราช

๕๙. เรือนจำอำเภอเทิง / จังหวัดเชียงราย

๖๐. เรือนจำอำเภอธัญบุรี / จังหวัดปทุมธานี

๖๑. เรือนจำอำเภอนางรอง / จังหวัดบุรีรัมย์

๖๒. เรือนจำอำเภอนาทวี / จังหวัดสงขลา

๖๓. เรือนจำอำเภอบัวใหญ่ / จังหวัดนครราชสีมา

๖๔. เรือนจำอำเภอเบตง / จังหวัดยะลา

๖๕. เรือนจำอำเภอปากพนัง / จังหวัดนครศรีธรรมราช

๖๖. เรือนจำอำเภอฝาง / จังหวัดเชียงใหม่

๖๗. เรือนจำอำเภอพล / จังหวัดขอนแก่น

๖๘. เรือนจำอำเภอภูเขียว / จังหวัดชัยภูมิ

๖๙. เรือนจำอำเภอแม่สอด / จังหวัดตาก

๗๐. เรือนจำอำเภอแม่สะเรียง / จังหวัดแม่ฮ่องสอน

เรือนจำจังหวัด / เรือนจำอำเภอ ๗๖ แห่ง (ต่อ)

๗๑. เรือนจำอำเภอรัตนบุรี / จังหวัดสุรินทร์

๗๒. เรือนจำอำเภอสวรรคโลก / จังหวัดสุโขทัย

๗๓. เรือนจำอำเภอสว่างแดนดิน / จังหวัดสกลนคร

๗๔. เรือนจำอำเภอสีคิ้ว / จังหวัดนครราชสีมา

๗๕. เรือนจำอำเภอหล่มสัก / จังหวัดเพชรบูรณ์

๗๖. เรือนจำอำเภอหลังสวน / จังหวัดชุมพร

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมราชทัณฑ์ กองบริการทางการแพทย์ โทร. ๐ ๒๙๖๗ ๓๓๕๑

ที่ ยธ ๐๗๐๕.๔/๑๐๘ **วันที่** ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง กำชับการตรวจวินิจฉัยและให้การรักษาผู้ต้องขังป่วย

เรียน ผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้อำนวยการทัณฑสถาน สถานกักขังและสถานกักกัน

ด้วย กรมราชทัณฑ์ ได้รับการแจ้งผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรณีผู้ร้องแจ้งว่าถูกทำร้ายร่างกายอันเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งจากผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้มีข้อเสนอแนะให้กรมราชทัณฑ์มีมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยกำหนดให้การตรวจโรคและการทดสอบอาการป่วยของผู้ต้องขังต้องใช้แพทย์หรือพยาบาลผู้มีความรู้ด้านการแพทย์ในการตรวจวินิจฉัยเท่านั้น และกรณีผู้ต้องขังมีอาการทางจิตเวชควรพิจารณาให้ได้รับการรักษาในสถานพยาบาลเฉพาะทางอย่างต่อเนื่อง

กรมราชทัณฑ์พิจารณาแล้ว เพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามข้อแนะนำคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ต่อกรณีข้อร้องเรียนดังกล่าว จึงกำชับให้เรือนจำดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการดำเนินงานด้านการรักษาพยาบาลแก่ผู้ต้องขังป่วยทั้งร่างกายและจิตใจ ดังนี้

๑. ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งองค์การสหประชาชาติในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (ข้อกำหนดแมนเดลา - Mandela Rules) บริการด้านการรักษาพยาบาล ข้อกำหนด ๒๕ และ ๒๗ กำหนดไว้ว่า เรือนจำทุกแห่งพึงมีสถานบริการรักษาพยาบาล อันมีหน้าที่ประเมิน ส่งเสริม คุ้มครอง และพัฒนาสุขภาพกายและจิตใจของผู้ต้องขังและจะต้องมีคณะทำงานสหวิชาชีพ ประกอบด้วยบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับหน่วยบริการด้านการรักษาพยาบาล และในกรณีฉุกเฉินผู้ต้องขังทุกคนต้องเข้าถึงการรักษาพยาบาลได้โดยพลัน ซึ่งการตัดสินใจทางการแพทย์ให้กระทำได้เฉพาะผู้รับผิดชอบที่มีวิชาชีพด้านการแพทย์เท่านั้น และการตัดสินใจดังกล่าวจะต้องไม่ถูกลบล้างหรือเพิกเฉยโดยผู้ที่มิใช่บุคคลากรทางด้านการแพทย์

๒. พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ ให้เรือนจำทุกแห่งจัดให้มีสถานพยาบาลเพื่อเป็นที่ทำการรักษาพยาบาลผู้ต้องขังที่ป่วย จัดให้มีแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าพนักงานเรือนจำที่ผ่านการอบรมด้านการพยาบาล ซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่เป็นประจำที่สถานพยาบาลนั้นด้วยอย่างน้อยหนึ่งคน และให้ดำเนินการอื่นใดเกี่ยวกับการตรวจร่างกายตามมาตรา ๓๗ การดูแลสุขอนามัย การสุขาภิบาล และการตรวจสุขภาพตามความจำเป็น รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้ต้องขังได้รับโอกาสในการออกกำลังกายตามสมควรและจัดให้ผู้ต้องขังได้รับอุปกรณ์ช่วยเกี่ยวกับสายตาและการได้ยิน การบริการทันตกรรม รวมถึงอุปกรณ์สำหรับผู้มีกายพิการตามความจำเป็นและเหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการอนามัยและการสุขาภิบาลของผู้ต้องขัง พ.ศ. ๒๕๖๑

๓. หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ ยธ ๐๗๐๕.๔/๓๒๕ - ๓๒๖, ๓๓๔ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๒ กำชับการดูแลรักษาผู้ต้องขังป่วยตามแนวทางปฏิบัติที่กรมราชทัณฑ์กำหนด กำหนดแนวทางในการดูแลผู้ต้องขังที่เจ็บป่วย โดยภายในเรือนจำจะมีสถานพยาบาลประจำ และต้องมีแพทย์ พยาบาล หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลงานด้านการรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพจิต การฟื้นฟูสมรรถภาพ การส่งต่อเพื่อการรักษา และการตรวจสอบสิทธิการรักษา

/๔. แนวทาง ...

๔. แนวทางการดูแลสุขภาพจิตและจิตเวชแก่ผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานด้านการดูแลสุขภาพจิตและจิตเวชแก่ผู้ต้องขังในเรือนจำ ทั้งในการส่งเสริมป้องกันปัญหาสุขภาพจิต การส่งต่อและการติดตามดูแล การคัดกรองอาการทางจิต การประเมินภาวะจิตเวชฉุกเฉิน การดูแลจิตสังคม การบริหารจัดการระบบยาทางจิตเวช การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดต่อไปด้วย

(นายยุทธนา นาคเรืองศรี)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมราชทัณฑ์

ผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้อำนวยการทัณฑสถาน สถานกักขัง ๖๗ แห่ง

๑. เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร

๒. เรือนจำพิเศษธนบุรี

๓. เรือนจำพิเศษพัทยา

๔. เรือนจำพิเศษมีนบุรี

๕. เรือนจำกลางกำแพงเพชร

๖. เรือนจำกลางขอนแก่น

๗. เรือนจำกลางเขาบิน

๘. เรือนจำกลางคลองเปรม

๙. เรือนจำกลางคลองไผ่

๑๐. เรือนจำกลางฉะเชิงเทรา

๑๑. เรือนจำกลางชลบุรี

๑๒. เรือนจำกลางเชียงราย

๑๓. เรือนจำกลางเชียงใหม่

๑๔. เรือนจำกลางตาก

๑๕. เรือนจำกลางนครปฐม

๑๖. เรือนจำกลางนครพนม

๑๗. เรือนจำกลางนครราชสีมา

๑๘. เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช

๑๙. เรือนจำกลางนครสวรรค์

๒๐. เรือนจำกลางบางขวาง

๒๑. เรือนจำกลางปัตตานี

๒๒. เรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา

๒๓. เรือนจำกลางพัทลุง

๒๔. เรือนจำกลางพิษณุโลก

๒๕. เรือนจำกลางเพชรบุรี

๒๖. เรือนจำกลางยะลา

๒๗. เรือนจำกลางระยอง

๒๘. เรือนจำกลางราชบุรี

๒๙. เรือนจำกลางลพบุรี

๓๐. เรือนจำกลางลำปาง

๓๑. เรือนจำกลางสงขลา

๓๒. เรือนจำกลางสมุทรปราการ

๓๓. เรือนจำกลางสมุทรสงคราม

๓๔. เรือนจำกลางสุราษฎร์ธานี

ผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้อำนวยการทัณฑสถาน สถานกักขัง ๖๗ แห่ง (ต่อ)

๓๕. เรือนจำกลางสุรินทร์

๓๖. เรือนจำกลางอุดรธานี

๓๗. เรือนจำกลางอุบลราชธานี

๓๘. ทัณฑสถานเกษตรอุตสาหกรรมเขาพริก

๓๙. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง

๔๐. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษขอนแก่น

๔๑. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษจังหวัดปทุมธานี

๔๒. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษพระนครศรีอยุธยา

๔๓. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษลำปาง

๔๔. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษสงขลา

๔๕. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง

๔๖. ทัณฑสถานเปิดทุ่งเบญจา

๔๗. ทัณฑสถานเปิดบ้านนาวง

๔๘. ทัณฑสถานเปิดบ้านเนินสูง

๔๙. ทัณฑสถานเปิดหนองน้ำขุ่น

๕๐. ทัณฑสถานเปิดห้วยโป่ง

๕๑. ทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์

๕๒. ทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง

๕๓. ทัณฑสถานวัยหนุ่มนครศรีธรรมราช

๕๔. ทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา

๕๕. ทัณฑสถานหญิงกลาง

๕๖. ทัณฑสถานหญิงชลบุรี

๕๗. ทัณฑสถานหญิงเชียงใหม่

๕๘. ทัณฑสถานหญิงธนบุรี

๕๙. ทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา

๖๐. ทัณฑสถานหญิงพิษณุโลก

๖๑. ทัณฑสถานหญิงสงขลา

๖๒. สถานกักขังกลางจังหวัดตราด

๖๓. สถานกักขังกลางจังหวัดนครศรีธรรมราช

๖๔. สถานกักขังกลางจังหวัดปทุมธานี

๖๕. สถานกักขังกลางจังหวัดร้อยเอ็ด

๖๖. สถานกักขังกลางจังหวัดลำปาง

๖๗. สถานกักกันนครปฐม